

[Holstein.]

mening var den europæiske Situation mørkere og mere forviklet, end den var i Aarene før 1914. Men den højtærede Finansminister motiverede som Statsminister i 1922 i den sidste Tale, han holdt under tredje Behandling af Forsvarslovene af 1922 her i Salen, sit Standpunkt med følgende Bemærkninger — jeg beder ærede Medlemmer, som er interesserede i Forsvarsordningen af 1922 og dens Begrundelse fra den daværende Statsministers Side, om at læse Folketingstidenden for 27. Juli 1922 Sp. 9505 og følgende. Jeg havde henvist til den højtærede daværende Statsministers Udtalelser før Krigen. Dertil svarer den højtærede Minister følgende:

„Nu er Forholdet et ganske andet. Europa er dødtræt, udmattet efter den frygtelige Verdenskrig, og der er, tror jeg, ikke Udsigt til, at det Skuespil, vi har gennemlevet, vil gentage sig i nogen for os overskuelig Fremtid.“

Denne Udtalelse strider altsaa mod det ærede Medlem Hr. P. Munchs Udtalelse til mig forleden, at en ny europæisk Koalitionskrig er en Sandsynlighed, som ansvarlige danske Statsledere maa regne med. Den daværende højtærede Statsminister motiverer videre sin Stilling med en Henvisning til „Folkeforbundets Krav om Nedrustning“ og siger dernæst:

„Hæren demoraliseres og ødelægges ved den forhaandenværende Usikkerheds-tilstand.“

Derfor skulde vi have Ordningen af 1922! Og saa siger han videre, at „Direktiver fra Folkeforbundet kan ikke ventes“ — altsaa med Hensyn til Afrustning eller Nedrustning for Danmarks Vedkommende —

„Modsætningen mellem de ledende

Magter paa disse Omraader er for stærk.“ I hele Venstres Valgkampagne i 1920 var Parolen den, at man skulde vente med at reorganisere det danske Forsvar endeligt, indtil man havde faaet Normer for Rustningsspørgsmaalet fra Folkeforbundet. Det samme gentog i øvrigt den højtærede Statsminister under Forhandlingerne i Efteraaret 1920. I 1922 erklærede han, at Direktiver fra Folkeforbundet paa dette Omraade ikke kan ventes, dertil er Modsætningen mellem de ledende Magter paa dette Omraade for stærk. Det er jo en overmaade pessimistisk Synsmaade og i Virkeligheden en Synsmaade, som er en overmaade daarlig Baggrund for Forsvarsordningen af 1922. Men saa kom vi nogle Aar frem, Radikale og Socialdemokrater

enedes om deres Nedrustningsforslag, og hvorledes motiverede Venstre saa sin Modstand mod dette Forslag? Ja, bl. a. ved en Henvisning til, at vi skulde afvente Resultatet af Nedrustningsarbejdet i Folkenes Forbund. Paa den Maade kan man jo ikke blive ved at give Bolden frem og tilbage, saa bliver det ikke alene kedsommeligt, men det bliver ogsaa uforsvarligt fra ansvarlige Politikeres Side. Og endelig henviste den daværende højtærede Statsminister i 1922 til, at Materiellet i den danske Hær havde faaet en saa betydelig Udvidelse, at det organisatorisk var saa langt, langt bedre end det, vi havde før, saa der for ham ingen Tvivl var om, at 1922-Ordningen var det eneste rette. Og han afviste dem, der havde holdt paa, at den var ubrugelig, og at den vilde bryde sammen, og som krævede mere og andet, med en Henvisning til, at „det bedste er det godes Fjende“. Jeg maa dertil sige, at der er en Ting, som er en værre Fjende af det gode end det bedste, og det er det billige og daarlige Juks, der falbydes som gode og solide Varer, men ikke er det. Med Hensyn til den højtærede Ministers Udtalelse, at Hæren demoraliseres og ødelægges ved den forhaandenværende Usikkerheds-tilstand, tør jeg nok roligt sige, at den Tilstand, vi har haft i Aarene efter 1922, snarest har været som en Overførelse fra Asken til Ilden. Jeg vil gerne videre sige, at hvad Materiellet angaar, erkendes det nu fra alle Sider, at 1922-Ordningen er fuldkommen brudt sammen, og hvad det organisatoriske angaar, erkendes det ogsaa af alle, der beskæftiger sig med dette Spørgsmaal, og af den ansvarlige og den uansvarlige Sagskundskab, at organisatorisk er 1922-Ordningen paa de allervæsentligste Punkter uholdbar og utilfredsstillende.

Den daværende højtærede Statsminister sagde endvidere i sin Tale af 27. Juli 1922:

„Og hvad Forslaget om Søværnet angaar, er der opnaaet fuldkommen Overensstemmelse med de sømilitære sagkyndige om det foreliggende Forslag.“

Men naar man ser, hvorledes de sømilitære sagkyndige nu udtaler sig, saa maa der enten være en beklagelig Misforstaaelse fra den daværende højtærede Statsministers Side, eller ogsaa maa der fra de sømilitære sagkyndiges Side være en fuldkommen Misforstaaelse af den sømilitære Situation. Og saa sluttede den højtærede Statsminister med at sige:

„Jeg kan paa Regeringens Vegne